

ΧΑΝΕΛΑ

[Τρεις τέσσερις φορές παραστάθηκε τώρα τελευταία στὸ θέατρο τοῦ Οικονόμου τὸ ἔργο δράμα τοῦ Χάουπμαν «Χανέλα Μάτερν» μὲ ἀρκετὴ ἐπιτυχία (Χανέλα ἢ δα Φιλίππη καὶ Γόττβαλδ ὁ κ. Μουστάκας) χωρὶς φυσικά, νὰ συγκινήσει καὶ τόσο τὸ νοσηρὸν κοινὸν ποὺ συγκινεῖται μονοῦ μὲ τοὺς «Κινηματογράφους» καὶ τὰ «Παυθόναια».

Ἀπ' αὐτὸ τὸ δράμα (μεταφραστὴς τοῦ ἑ. κ. Νικόλ. Οικονόμου) τυπώσαμε δὴ τὴν τελευταίαν σκηνή, ὅπου ἡ φτωγὴ καὶ χηλοδυσαντημένη κόρη, ἡ Χανέλα, βλέπει τὴς τελευταίους τὴς στιγμὰς, πρὸ παραθύρου τοῦ θανάτου της, πῶς πεθαίνει, πῶς τὴ στολίζουν με πλούσια μεταξωτὰ φορέματα, πῶς τὴ βάζουνε σὲ γυαλένια λουσάκια, κατὰ καὶ πῶς ἔρχεται ὁ Χριστὸς, στὸ πρῶτο ποὺ εἰσελάλου Γκότβαλδ, μὲ τοὺς ἀγγέλους, καὶ τὴν ἀνασταίνει.

Τὸ δράμα τοῦ πόνου καὶ τῆς δυστυχίας, ὅπως μπορεῖ νὰ χαρμενεύσῃ τὸ ἔργο τοῦ Χάουπμαν, ὁ ποθετὴς λείπει στὴν ψυχὴ τοῦ θεατῆ (ὅταν, ἐννοεῖται, ὁ θεατῆς αὐτὸς εὐχεται νὰ ἔχει ψυχὴ) τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ «Καλὸς τοῦχοι οἱ λυπημένοι γινώσκοντες ὅτι περὶ ὁρμήσεως οἱ πεινασμένοι καὶ διψασμένοι τὴν ἀρετήν, γινώσκοντες ὅτι χορταστούν» καλὸς τοῦχοι εἰ μὲ καθαρὰ καρδίαν γινώσκοντες ὅτι δοῦναι τὸ Θεὸ καλὸς τοῦχοι οἱ κατατρεμένοι γινώσκοντες, γινώσκοντες ὅτι οἱ βασιλεῖς τῶν οὐρανῶν... Ἡ φτωχούλα Χανέλα, ὁωμένη καὶ σφραγισμένη ἀπὸ τὸν πῦρ τοῦ καὶ ἀπὸ τὴν ζωὴ μοναχικὴ της παρεργικῆς εἶχε τὸ Χριστὸ καὶ αὐτὸς βλέπει καὶ τὴ στενὴν τὴν στιγμὴν, σὲ ὁπτασία, νάχεται καὶ νὰ τὴ δίνει ὅλα τὰ πάντα πρὸ τῆς ζωῆς μ' ἀπλάχεια μητρικῆς τῆς τέρψεως.

Ἡ Χανέλα, πεθαμένη, κοιτεῖται σὲ πλούσιο γυάλινο φέρετρο. Στὴ σκηνὴ διάφοροι ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, ἄντρες καὶ γυναῖκες, μιλοῦνε μὲ θαυμασμὸ γιὰ τὸ θάνατο τῆς Χανέλας, θεωροῦντας πῶς, ἡ βασιανισμένη κόρη, μὲ τὸ θάνατό της, ἄγιασε. Ὁ πατέρας της, ὁ Μάτερν, μεθορημένος, κινδυνεύει πάντα, ἀκούγεται ἀπ' ὧν φωνάζοντες.

ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΜΑΤΕΡΝ. Ὅποιος ἔχει τὴν ψυχὴν τοῦ ἀναπαυμένου... (Μπαίνοντας στὴ σκηνή). Παλιοκόριτσο!... Στρίγγλα!... Βρώμα! Πούσαι!... Ἰσαμε τὰ πέντε μετράω... Τόσο θὰ καρτερώ... οὔτε μενούτο περσύτερο... Ἐνὰ... Δυὶ... τρία κ' ἕνα κάνει... Παλιοκόριτσο! Μὴ μὲ φουρκίζεις, σοῦ λέω μὴ ἀχα... Ἀμα σὲ βρῶ, σὲ τσάκισα κιόλας!... (Βλέπει γύρω). Τί γυρεύετε δῶ;... Πῶς ἤρθατε δῶ πέρα;... Ἐστῆς ὁ δίκαιος σὰς ἔστειλε... Ἐκουμπιστῆτε νὰ μ' ἐδιάστε, τὴ γωνιά... Ἐλα, γλήγορα!... (γελώντας) Ἀς καρτερώ λιγάκι ἀκόμα,

τὰ ξέροντε αὐτὰ... δὲ σημαίνει... Ἐγὼ ζαλιεῖται λιγάκι... Καὶ τότενες βλέπεις πράγματα... Ὅποιος ἔχει ἀναπαυμένη... (τρομάζοντας) Ἀκόμα ἐδῶ εἶσαι... Ὁρπάξω ἔτι βρῶ μπροστά μου...

ΓΟΤΒΑΛΔ (μπαίνοντας). Μάτερν... Ὁ Θεὸς μαζί σου!

ΜΑΤΕΡΝ. Πῶς ἔρθες ἐδῶ; Τί γυρεύεις ἐδῶ;

ΓΟΤΒΑΛΔ. Μάτωσαν τὰ πόδια μου ἀπὸ τὸ δρόμο... Δὸς μου νερό νὰ τὰ πλύνω. Τὸ καρτερὸ λιοπύρι μοῦ στεγνώνει τὸ λαργύγι, δὸς μου κρασί νὰ πιῶ καὶ νὰ ἀνδρουπιστῶ. Ἀπ' τὴν αὐγὴ, πού ξεκίνησα, δὲν ἔφαγα ψωμί. Πεινῶ.

ΜΑΤΕΡΝ. Τί μὲ νιάζει μέλι; Ποιὸς σοῦπε νὰ γυρεύεις τίς ῥόγες, σίφει, πιάσε δουλειά... Καὶ γὰρ πρέπει νὰ δουλέψω...

ΓΟΤΒΑΛΔ. Ἐγὼ ἐργάτης.

ΜΑΤΕΡΝ. Εἶσαι ιταχπίνης. Ὅποιος δουλεύει δὲν ἔχει ἀνὰ γὰρ νὰ ζητιανεύει...

ΓΟΤΒΑΛΔ. Ἐμ' ἐργάτης δίχως μιστό.

ΜΑΤΕΡΝ. Εἶσαι ιταχπίνης.

ΓΟΤΒΑΛΔ. Εἶμαι γκατρός... Μπορεῖ νὰ μὲ χρειαστεῖς...

ΜΑΤΕΡΝ. Ἀρρωστος δὲν εἶμαι, γκατρός δὲ μοῦ χρειάζεται.

ΓΟΤΒΑΛΔ (προκαλεστικά). Μάτερν, χτίστη, συλλογίσου. Δὲ θέλω νὰ μοῦ δώσεις νερό, κι ὅμως θὰ σὲ γκατρώ, δὲ θέλω νὰ μοῦ δώσεις ψωμί, κι ὅμως θὰ σὲ κάρω γερό... Ἐστὶν ὁ Θεὸς νὰ μὲ βοηθήσει.

ΜΑΤΕΡΝ. Ἄντι, χάσου ἀπὸ δῶ. Σῶρε στὴ δουλιὰ σου. Ἐγὼ γερὰ κόκκαλα ἔχω. Δὲ μοῦ χρειάζεται γκατρός. Μὲ καταλαδές;

ΓΟΤΒΑΛΔ. Μάτερν, χτίστη, συλλογίσου. Θέλω νὰ σοῦ πλύνω τὰ πόδια, θέλω νὰ σοῦ δώσω νὰ πιεῖς κρασί. Γλυκὸ ψωμί θὰ τρῶς Βάλε τὸ πόδι σου πάνου στὸ κεφάλι μου καὶ μ' ὅλα αὐτὰ θὰ σὲ κάρω γερό... Ἐστὶν ὁ Θεὸς νὰ μὲ βοηθήσει.

ΜΑΤΕΡΝ. Θέλω νὰ δῶ ἂν θὰ ξεκουμπιστεῖς γιὰ ὄχι... Κι ἄμα δὲ φύγεις, σοῦ λέω πῶς...

ΓΟΤΒΑΛΔ. Μάτερν, ξέρεις τί ἔχεις σπῆτι σου;

ΜΑΤΕΡΝ. Ὅ,τι βρίσκεται μέσα, ὅ,τι εἶναι τοῦ σπιτιοῦ... Ἐσὺ δὲν εἶσαι τοῦ σπιτιοῦ... Ἐλα, τραβὰ στὴ δουλιὰ σου...

ΓΟΤΒΑΛΔ. Ἡ κόρη σου εἶαι ἄρρωστη.

ΜΑΤΕΡΝ. Αὐτὴν ἡ ἀρρώστια δὲ χρειάζεται γκατρός. Ἡ ἀρρώστια της εἶναι τεμπελιά. Εἰρὼ γὰρ νὰν τὴ γκατρώ...

ΓΟΤΒΑΛΔ. Μάτερν, χτίστη, ἔρχουμαι πρὸς σοὶ σταλμένος...

ΜΑΤΕΡΝ. Ποιὸς νὰ σ' ἔπαιλε τάχα;

ΓΟΤΒΑΛΔ. Ἐρχουμαι ἀπὸ τὸν Πατέρα καὶ τὸν Πατέρα παγαίνω. Τί τῶκαμες τὸ τέκνο Του;

ΜΑΤΕΡΝ. Καὶ μήκαρις ξέω ποῦ γυρίζει αὐτὴ; Τί μὲ νιάζει γιὰ τὰ παιδιὰ του; Τόσον καιρὸ δὲν πολυσκοτίζοντα...

ΓΟΤΒΑΛΔ (σταθερά). Ἐχεις λείψανο σπῆτι σου.

ΜΑΤΕΡΝ (βιόποντας τὸ λείψανο τῆς Χανέλας).

Πῶς νὰ βρῆκες αὐτὰ τὰ φορέματα, τὰ λουσάκια; Πῶς νὰ βρῆκες; Ποιὸς σ' ἀγόρασε τὴ γυαλένια τὴν κάσα; Ποτέ μου δὲ σὲ κακομεταχειρίστηκα... Σ' ἐντυκα, σὲ τάττω... (Στὸ Γότβαλδ). Τί θές ἀπὸ μένα; Τί φταίω γὰρ;

ΓΟΤΒΑΛΔ. Χτίστη Μάτερν, μὴν ἔχεις νὰ μοῦ πτεῖ τίποτα; Τίποτα δὲν σοῦ βαραίνει τὴν ψυχὴ; Ποτέ δὲν τὴν ἐμπνεύσει ἄγρια;... Ποτέ δὲ σωρὰ στήκε ξερὴ καταγὴ ἀπὸ τὸ χτυπήματά σου;

ΜΑΤΕΡΝ. Σκοτῶστε με, ἐδῶ ἀμέσως... στὴ στιγμὴ!... Νὰ μὲ κάψει ἀντροπελέκι τούρανου ἂν φταίω γὰρ...

(Ἀσφάδεται)

ΟΛΟΙ. Καταιγίδα ἔρθε τώρα μὲς στὸ χειμῶνα... Ἐκανε ἔρκο ψεύτικο... Ὁ φονιάς τοῦ παιδιοῦ του, ἔκαμε ὄρκο ψεύτικο...

ΓΟΤΒΑΛΔ. Ἀκόμα δὲν ἔχεις νὰ μοῦ πτεῖς τίποτα;

ΜΑΤΕΡΝ. Ὅποιος τὸ παιδί του τάγκαπαι, τὸ παιδεύει. Στὸ κορίτσι ἐτοῦτο μόνο καλὸ ἔκαμα. Τὴν εἶχα σαν παιδί μου. Μπορῶ καὶ νὰ τὴν παιδεύω ἄμα δὲν εἶναι φρόνιμη...

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ. Φονιά! Φονιά! Φονιά! Φονιά!

ΜΑΤΕΡΝ. Αὐτὴ καὶ ψέματ' αὐτὴ μοῦλεγε καὶ μ' ἐλάβε καθεμίαν...

ΓΟΤΒΑΛΔ. Ἀλήθεια λές;

ΜΑΤΕΡΝ. Ἀς μὲ παιδεύει ὁ Θεός...

ΓΟΤΒΑΛΔ. Μάτερν, χτίστη, λές ψέματα!

(Φωνίζεται ξαφνικὰ τὸ φέρετρο)

ΟΛΟΙ. Θάμα! Θάμα!...

ΠΑΕΣΚΕ. Τὸ κορίτσι... Τὸ κορίτσι... Ἀγίασε...

Ἐοῦτος ἔκαμε ψεύτικο ὄρκο...

ΜΑΤΕΡΝ. Πῶς νὰ κρεμαστῶ! (φεύγει).

ΓΟΤΒΑΛΔ. Μὴ φοβάστε! (Ζυγώνοντας τὸ φέρετρο) τὸ κοράσι δὲν πέθανε... Κοιμάται!... Ἰωαννα Μάτερν... Χανέλα... Σήκω!

ΠΕΤΡΟΣ ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ

Η ΚΟΥΛΙΑ ΤΑΚΡΟΠΟΤΑΜΟΥ

Ὁ Ἀχιλλεύς ξενοντίας ἀφοῦ εἶδε πῶς δὲν εἶν' ἐκεῖ κανένας δὲν ἐξανκοίταζε γιὰ νὰ αἰβῆλῃ σ' ὑποψία τὸν ἄλλον. Γίλασε καὶ κουθεντιάζει μὲ τοὺς φίλους. Ὁ ἄλλος οὔτε ἀνέει τὸ στόμα· ἡ μύτη του σταζει φρυακί. Ἐνῆναι νὰ συλλογιέται ποιὸς εἶν' ἀπ' τοὺς δυὸ ὁ καλλίτερος! Αἰσθάνεται κιόλα σταυτὰ τὰ σκουλαρίκια, στὰ πόδια της τὴς κάλτσες καὶ οὔτε εἶναι γιὰ συζήτησιν τοῦ πρῶτου.

Ὁ Μάνθος Σακαρέλος, τὰ νάχε νιώσει πράγματι πῶς κάθονταν ἡ Κούλια πίσω ἀπ' τὸ κλειστὸ παράθυρο, εἶχε καρπῶς ἐκείνη τὴ στιγμὴ σ' αὐτὸ τὰ μάτια του καὶ τάχα πῶς τοὺς βλέμα ἐκοψε τῆς φτωγῆς τὸ αἷμα. Τὸ πιστεύει καὶ αὐτὴ ὅτι τὴ βλέπει ἀλήθεια, ἀκόμα κιόλα τῆς φάνηκε σὰ νὰ κοιτᾷ.

(*) Ἡ ἀρχὴ τοῦ στὸ 326 φύλλο.

τα σκουλαρίκια σταυτὰ της. Κι αὐτόματα καὶ τρομαγμένα ἔφερε τὰ χέρια της σ' αὐτὰ γιὰ νὰ τὰ βγάλῃ.

Ἀμέσως ὅμως αἰσθάνθηκε τάστετο τοῦ τρόμου της καὶ γέλασε κ' ἡ ἰδία.

Ἄδω τόσο γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακό· ἄς τὰ βγάλω, εἶπε πάλι καὶ πῆγε στὸν καθρέφτη νὰ τὸ κάμῃ.

Μὰ ὅταν εἶδε καὶ ταυτὰ της δίχως τὰ στολίδια τοὺς κόντεψαν νὰ δαφύσουν τὰ μάτια της.

Ἄνὰ μὴν μπορεῖ κανένας νὰ κἀν τὸ γούστο του! Σκληριὰ ἀνυπόφερτη εἶν' αὐτὴ ἡ ζωὴ γιὰ τὰ θηλυκὰ τοῦ κόσμου. Οἱ ἄντρες γιὰ λογαριασμὸ τοὺς δὲ ρωτᾶν κανέναν.

Καὶ μὴ ὀργὴ ἐπνίξε τὰ στήθια της γιὰ τοὺς τοὺς ἄντρες.

Ἄ'Οχι· κ' ἐγὼ θὰ κάρω τὸ δικό μου· θὰν τὰ φρεῖω καὶ θὰ βρῶ. Ὅποιον θέλω θάγαπῃω· εἶναι δικαίωμά μου δὲν ἔχω νὰ πιάσω κανέναν τὸ χέρι!

Φόρεσε πάλι τίς βεργέτες της κ' ἔτρεξε στὸ παράθυρο νὰ τὰνὼλῃ. Μὰ τὰ τέσσερα μάτια, πού κοιτάζαν σ' αὐτὴ ἐκείνη τὴ στιγμὴ, τῆς ἐκοψαν μὲ μίαν τὴ φόρα. Ἐπεσε στὸ καθίσματά της:

«Δὲν εἶν' αὐτὴ ἡ ζωὴ, δὲν εἶναι...!»

...

Ἡ Κούλια δὲν παρουσιάστηκε ὅλη τὴν ἡμέρα τοὺς δυὸ ἀντίληλους. Ὁ Θεόδωρος Μκέλης, γνωρίζοντας τὰ ψέθυμο τοῦ φίλου του, δὲν ἔτρεξε νὰ προφτάσῃ στὸ Σακαρέλο τὴν ἀπιστίαν τῆς ἀγαπητικῆς του. Κ' οἱ ἄλλοι τοῦ συνάδερφοι τὸ ἴδιο. Τὸν ἔφρασαν νὰ τὴ δὴ μοναχὸς του καὶ σ' ὅτι γένη νὰ μὴ εἶναι αὐτοὶ αἰτία. Καὶ πράγματι ὁ Σακαρέλος μὲ τίς πρώτες ματιὰς πού εἶδε νὰ ρίχνῃ ὁ νεότερος συνάδερφος του στὰ παράθυρα τῆς κούλιας κατὰ λυθε τί θάγινε στὴν ἀπουσία του. Τὸ κρύψιμο τῆς Κούλιας ὅλη τὴν ἡμέρα ἦταν φανερό σημάδι. Γιατὶ βέβαια δὲ μπορούσε νὰ πιστέψῃ πῶς δὲν τὸν πῆρε ὁλότελα εἰδηση πῶς βγήκε ἀπὸ τὴ φυλακὴ. Ἀλλὰ ὥστε πῆρε τὸ μάτι του καὶ τὸ παράθυρο πού κλείστηκε τὸ πρῶτ' ὅπως κάθισε ἐκεῖνος στὸ βελούχι καὶ τὸν ἴσκιο τῆς ἀγαπητικῆς τὸν γινώρισε καλὰ πίσω ἀπ' τὸ μπερντέ. Ὁ Σακαρέλος δαγκανε τὰ χεῖλη μόνο καὶ δὲν ἔλεε λόγο· πρόσμενε ὡς πού νὰ ἰδῇ περσύτερα σημάδια καπὲ νὰ κάμῃ τὸ χρέος του.

Ὁ Σκαλτσουγιώργος ἀπὸ μέρος τοῦ τυφλὸς καὶ αὐτὸς δὲν ἦταν. Κάτι εἶχε ἀκούσει στὸ μεταξύ

ΧΑΝΕΛΑ (σηκώνεται). Νά τος !

ΓΟΤΒΑΛΔ. Ποιός είμαι ;

ΧΑΝΕΛΑ (γονατίζοντας). Έσύ.

ΓΟΤΒΑΛΔ. Πες τόνωμά μου...

ΧΑΝΕΛΑ. Άγιος ! Άγιος !

ΓΟΤΒΑΛΔ. Ξέρω γώ όλα τα πάθη σου και τους καημούς σου...

ΧΑΝΕΛΑ. Καλέ, καλέ μου...

ΓΟΤΒΑΛΔ. Σήκω !

ΧΑΝΕΛΑ. Τό φόρεμά σου είναι άκηλίδωτο.

Έγώ όμως είμαι στη ντροπή βουτηγμένη.

ΓΟΤΒΑΛΔ. Σου παίρνω λοιπόν κάθε άθλιότητα, χαρίζω στα μάτια σου τό αιώνιο φώς... Κλείστε μέσα σας ήλιους και ήλιους. Κλείστε μέσα σας τήν αιώνια μέρα απ' τή χαραυγή ως τό σούρουπο κι από τό σούρουπο ως τή χαραυγή. Κλείστε μέσα σας ό,τι δώ πέρα φεγγοβόλαει. Τή γαλανή τή θάλασσα, τό γαλάζιο τόν ουρανό και τό δλοπράσινα λειβαδιά στους αιώνες τών αίωνων...

Δίνω τό χάρισμα στ' αυτιά σου νάκούνε κάθε αναγκάλιασμα όλων τών μυριάδων τών άγγέλων που κατοικούνε στις μυριάδες απ' τοις ουρανούς του Θεού...

Δίνω τό δέσιμο τής γλώσσας σου κι άπιθάνω πάνου της τήν ψυχή σου και τήν ψυχή μου και τήν ψυχή του Θεού του Παντεδύναμου.

Μ' αυτά τα δάκρια ξεπλένω τήν ψυχή σου από τόν κουρνιαχτό κι από τὰ βράτανα του κόσμου. Θέλω νά σ' όδηγήσω πέρα από τάστρα τούρανοῦ.

Όρλια πολιτεία και μακρσία εκεί λουλουδιζουνε παντοτινά ή Βιρήνη και ή Χαρά. Είναι μαμαρένια τὰ σπίνια και χρυσές οι στέγες. Κοκκινωπό κρασί στις βρύσες ρέει. Στους άπλους κατάσπρους δρόμους λουλούδια είναι σπαρμένα κι ήγιες έκκλησιές για χαρές σημαίνουνε μόνο. Πράσινες οι στέγες λαμποκοπάνε στο φώς τής αύγής, και πεταλούδες γύρω τους πετούν και ρόδα τις σφιχταγκαλιζούν. Και δώδεκα σάν από γάλα κύκνοι κουνουνε μεγάλους γύρους, στόν άέρα, φουσκώνοντας τάστρα τή χήρα τους τὰ φτερά, και πετούνε στους μυωδάτους ουρανούς, τρεμουλιώνοντας σά βρελιών άσμήι από τώ φτερώ τους χτύπους. Και σάν τή λύρα με τό φτερούγισμά τους, χρυσή λαλή ξεχύνουνε, βλέποντας προς τή Σιώνα κάτω, σέ κήπους, σέ πέλαγα, και σέρνουν ξοπίσω τους σκιάς χρυσές και πρασινες. Και τους άθρώπους, βλέπεις, νά χειροκροτούνται σά σέ γιορτή κι' έτσι νά περπατούνε σέ παρδεισένιους κήπους.

Τό πέλαγο, τό άτίλιωτο τό πέλαγο, είναι γεμάτο από κόκκινο κρασί. Και στόν άφρό του βουτούν τὰ λαμπερά τους τὰ κορμιά. Στην τότε λάμψη μέσα τὰ σκεπάζει ή χρυσταλλένια πορφύρα. Και βγαίνουν από τό κύμα αναγαλλιάζοντας γιατί λουστήκανε στο αίμα του Χριστού.

Στά κατάσπρα ντυμένα, άγγελοῦδια, έλάτε, τούρανοῦ άγαπημένα περιστεράκια έλάτε, τυλίξτε τάδύναμο, τό μαρμμένο τό κορμί, που ή παγωνιά τό ξέρανε τής θερμής. Άνάλαφρα τις σάρκες του άγγίχτε νά μὴν πονέσει. Κι άνάλαφρα πατώντας και δίχως νά χτυπάτε τὰ φτερούγια σας, φέρτε τη, περνώντας από λειβαδιά δροσερά, και στοῦ φεγγαριού τήν ήρημη λάμψη, εκεί... αναγκάλιασμα από ευωδιές... σέ χιόνια από λούλουδα παραδεισένια... νάν τή δεχτεί μιὰ μακαριότητα...

Κ' ενώ κοιμάται σέ χρυσό κρεβάτι, χύστε νερό απ' του βουνοῦ τή βρυσούλα σέ μαρμαρένιο λουτρό, και κόκκινο κρασί και γάλα Άντιλόπης, σέ καθαρό ύγρό τό κέρασμά της, νάποτιυθεί... Και κόψτε κλώνους άλάκαιρους από γιασουριά και πασκαλιές... κι από τή δροσούλα τής νύχτας... τό χρυσταλλένιο τους τό βάρος τλόφρεσκο, ές τριζει πάνου της. Και μαλακώ μετάξι πάρτε ύστερις νά σφουγγίζετε, με προσοχή, σάν κρινόφυλλα, τό κάθε μέλος της, τό πονεμένο.

Άπό τό ποτήρι ποτίστε τη κρασί και βάλτε μέσα ζουμί γλυκύτατο φράουλας που από τό γήλιο άκόμα νάναι πυρωμένη - βελουδένιου ροδακινιού, ποτακαλιού χρυσού ζουμί άρόμη, και φέρτε τα σέ δίσκους χρυσούς κι άσημένιους που λάμπουνε σάν καθαρέτης. Τό στόμα της σέ γλύκες νά χαίρεται, τήν καρδιά νά γιομίζει τής ήνις όνειρεμένη λαμπράδα κι άφρονία. Τό μάτι της σέ άψηλές στοές νά χαίρεται. Και πεταλούδες φωτερόχρωμες σά σμαραγδένια στεφάνια του παλατιού της νά πετούνε. Πάνου σέ στρωμένο άτλαζι, άνάμει' από ζουμπούλια κι άνιμώνες, νά πατάει. Στα πλάγια της νάνεμίζονται φοινικόφυλλα πράσινα και νάντιρεγγίζουνε στους τοίχους, σάν κοιτώνες της δλ' αυτά. Και σέ λειβαδικ δλοπόρφυρα, σπαρμένα παπαρούνες, τή δύστυχη τή ματιά της νά ρήχνει, νά βλέπει κεί τή γελόπουλα χρυσές μπάλες νά παίζουν, στήν πρωινή άχτίδα, και σέ πλατιά μουσική νά πλίνει ή ψυχή της...

ΑΙΓΕΛΟΙ (ψέλλοντας). Σέ πάμε κει κρυφά κι άνάλαφρα... ώ, τί χαρά!... στους ουρανούς... ώ, τί χαρά, στους ουρανούς !...

ΓΕΡΑΡΤΟΣ ΧΑΟΥΠΤΜΑΝ

“ΠΕΠΡΩΜΕΝΑ,, ΚΛΠ.

“Αν ή σοδιά σέ άλλα είδη τής ρωμάνικης λογοτεχνίας δέν είναι τότε πλούσια, ή λυρική ποίηση ώστόσο μάς αποζημιώνει. Ό λυρισμός είναι ή διάθεση που επικρατεί στις μέρες μας. Κάθε φυλλάδα και περιδικό κ' έφημερίδα είναι γεμάτα κακαρίσματα λυρικών κλωσσών και κλωσσόπουλων, τό λυρικό στοιχείο διασπεντεύει και θρασυμχνάει σέ κάθε είδος λόγου, ένας απ' τους πρώτους ποιητές μας προφητεύει στο λυρισμό τό δραματικό μέλλον του τόπου μας, ένα καινούριο περιδικό έρχεται νά στυλώση ήρωικά τή σημαία του σά μόνη έλπίδα ζανκγεννημού, και τέλος κ' έμεις οι ίδιοι που τόν πολεμούμε δέ μπορούμε νά ξερωτωθούμε τό βάρος του άκάμα κι έξω από τή νόμιμη περιοχή του. Σημαδιδι ποιά επίδραση κάνει τό γράθε στόν άνθρωπο και πώς ή καλή θέληση δέ φτάνει για νάλλάξουμε τό νόθο φυσικό μας. Πόσο ή λυρική διάθεση όρελει ή ζημιώνει έξω από τὰ φυσικά της σύνορα, ίσως δοθή εύκαιρία νά εξεταστή άλλη φορά. Αύτή τήν ώρα θέλω νά χαρώ αύτή τή διάθεση μέσα στή νόμιμη της σφαίρα, στή λυρική ποίηση. Τρεις νεόβγαλτες συλλογές τραγουδιών μου δίνουν τήν περίστασι. Η πρώτη έρχεται από μιὰ δοκιμασμένη μούτα, οι άλλες δυό κλειούν πρωτάκουστους σκοτούς ποιητικών χειδιώνων.

Πρίν τις άνοίξω, χρυστάω νά κόμω τήν εξέγηση πώς τή στιγμή αύτή ή διάθεσή μου καθέλλο είναι παρά λυπητερή κι άπαισιόδοξη. Ό ήλιος του Μαρτίου φεγγεβολάει στή σκότη μου, τὰ χιόνια λυώνουν έξω απ' τις σκεπές και σέ κάποια ξερά χαμόκλαδα μπρός στο παράθυρό μου σά νά ζητάη νά σκάση τό πρώτο άνοιξιόακο πρασίσιμα. Φυσικό λοιπόν ή θανατερή άπκ. σινοδία τών «Πεπρωμένων» του κ. Μ. Μαλακάση νά σκοντάψη στήν ψυχική μου διάθεση τής ώρας. Δέν ξέρω πώς θά ενεργούσε αύτή τή στιγμή στήν ψυχή μου ένα σονετο του Σκίξπερ, ή μιὰ στροφή του Ρολλά, για νά μὴν πηγαίνωμε πολύ ψηλά, αν δηλαδή θά μπορούσε νά μου νικήση τή διάθεση, ύποβάνοντας τη στή δική του έκιο που ξέρω μόνο είναι πώς ή τέχνη του κ. Μ. Μαλακάση δέ μπορεί νά με νικήση, νά με κάμη σκλαβο τής θανατερής μελαγχολίας της. Ίσως νά είναι άδυναμία τής δικής μου ψυχής. Ωστόσο θυμούμαι μιὰ φορά, σε μιὰ θλιμένη ώρα τής ζωής μου, πώς οι «Άλκυόνες» κι ο «Προσκυνητής», δυό

για τὰ δικαιώματα του βελτινού λογία, μά ή συνειδήσή του δέ γνώριζε σεδισμούς σέ τέτια δικιώματα. Κ' ή άγκνη ήταν γι' αυτόν άγώνες, όπως κ' ή ζωή όποιος φάν τόν άλλον. Καυγάδες, μοναχά και σούσουρα άπόφευγε όσο μπρούσε, ως τό σημείο δηλαδή που δέν πειράζονταν τό φιλότιμό του. Και σήμερα όταν ξαγνάνιζε τή Σακαρέλο στο βελούχι, κατάλαβε κι αυτός τή θέση τών κογχμάτων. Ός τόσο δέν τού ήταν δυνατό νά ύποχωρήση μονομιάς. Από μιὰς άρχής δέν τόχε στο νού του κι ο ίδιος νά τραβήξη τό παιγνίδι με τήν όμορφη τής κούλιας πολύ μακριά, μά παλι ο καιρός που έχασε γι' αύτή και πιδ πολύ τα έξοδα που έχασε δέν έξίζαν για δυό βδομαδες μόνο! έπειτα δέν είχε άκόμα σ' άλλο μαχαλά έτοιμασμένα τὰ πράγματα ως εκεί που νά μπορη νά μουτζώξη έδώ μιὰ και καλή.

Για νά μη δώση ύποψίες περισσότερες, άφού είδε κιάλα πώς ή Κούλα δέν έβγαίνει, έφυγε γρήγορα απ' τό βελούχι. Γύρισε μόνο τό νύχτωμα, σάν είδε πώς ή Μαριώ βγήκε περίπατο κι ο ίδιος τής Φρόσω; κίνησε κατά τήν πόλη και κατά τή συνήθεια του, όλότελα αντίθετη απ' του Σακαρέλου, δρασκέλησε γοργά τό φράχτη κι άνέβηκε γοργότερα τή

σάλα τής κούλιας. Η γλαβανή του χειμωνιάτικου και τή σύρτωμα τής πόρτας του κατωγιού άπολέσα του άσούλιζε τήν ύποχώρηση.

«Καλησπέρα.»

Η Κούλα δέν τόν καρτερούσε.

«Σ' έσκαίξω.»

Η Κούλα έτρεξε και του έσφιξε και τὰ δυό χέρια. Η ψυχή της, κουνηγημένη απ' τήν άγωνία όλημέρα, γύρεψε άσυλο κοντά του. Τόν κάθισε στήν καναπέ στο πλαϊ της.

«Είσαι άποσταμένη;»

Η Κούλα τόν άγκάλιασε.

«Θάχες πολλή δ'λιά σήμερα;»

Η Κούλα κούνησε τό κεφάλι με χαμόγελο.

«Γι' αυτό δέ σέ είδα όλότελα στο παραθύρι;»

Η Κούλα βρέθηκε σέ στενοχωρία.

«Έτο' είν' οι ν'κοκυρές» δέν τς μέλει αν τς

λαχταράει ο άλλος απ' κάτω.»

«Ηθες, βλέπω, μ' όρεξη για νά με π'ράξης.»

«Και μάλιστα νάναι και δυό απ' άκρτεράνε.»

Η Κούλα κοκίνησε, μά ο καλός της δέ μπο

ρούσε νά τό δη στή σκοτινιά τής κάμκρας.

«Ποιό δυό;» ψιθύρισε· αδι σέ καταλαβαίνω.»

Ο Σκαλτογιώργος γέλασε.

«Τάθωο περιστεράκι που νά καταλάβη;»

«Τι σούρ' άπόψε; ήρθες εξεπιτούτο νά με π'ράξης;» είπε κλαυτά ή Κούλα κι άφισε τό χέρι του.

«Έλα, έλα' έτο' τό λεω, για χώρατα», είπε ο λογίας και τής έπικσε τό χέρι πάλι.

Τήν έσυρε κοντότερα του και τή φίλησε. Η Κούλα τιν φίλησε κι αύτή και βρήκε ξανά τό θάρρος της.

«Νά σέ ρωτήσω κατιτίς. θά μ' τό πής στέλλήθαι, Κούλα;» ρώτησε άξαφνα ο πρώτος πάλι.

«Αν τό ξέρω, θά σ' τό είπω», άπκντησε ή Κούλα κάπως κομπιασμένα, σά νάχε τό προαί σθημα τί θά ρωτούσε ο φίλος της.

«Μ' κάνεις όρκο;»

«Τι όρκο νά σ' κάμω;»

«Πώς θά μ' πής τήν αλήθεια.»

«Αν τνε ξέρω, θά σ' τνε πώ», ψιθύρισε ή

Κούλα, πάσχοντας νά μη διστάση.

«Πόσες φορές σέ φίλ'σε ο Σακαρέλος; πές μου.»

«Ποιός Σακαρέλος;» ξεφυγε τής Κούλας· ο

Μάνθος Σακαρέλος;» βιαστηκε νά διορθώση.

«Ναι, έκίος π' καθεταί και άπόζω.»

«Ηρθες ντουγρού άπόψε νά με π'ράξης, σου